

Zaak C-179/21

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

23 maart 2021

Verwijzende rechter:

Bundesgerichtshof (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

11 februari 2021

Verzoekster tot „Revision”:

absoluts-bikes and more- GmbH & Co. KG

Verweerster in „Revision”:

the-trading-company GmbH

Voorwerp van het hoofdgeding

Mededingingsrechtelijke vordering tot staking wegens onvolledige informatie over een garantie bij een aanbod van goederen op het internet.

Voorwerp en rechtsgrondslag van de verwijzingsbeslissing

Het verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 267 VWEU betreft de uitlegging van artikel 6, lid 1, onder m), van richtlijn 2011/83/EU, voor zover dat artikel over het bestaan en de omvang van informatieplichten met betrekking tot een fabrieksgarantie gaat.

Prejudiciële vragen

1) Ontstaat de informatieplicht als bedoeld in artikel 6, lid 1, onder m), van richtlijn 2011/83/EU alleen al door het enkele bestaan van een fabrieksgarantie?

2) Indien de eerste vraag ontkennend wordt beantwoord: Ontstaat de informatieplicht als bedoeld in artikel 6, lid 1, onder m), van richtlijn 2011/83/EU door de enkele vermelding van een fabrieksgarantie in het aanbod van de handelaar of ontstaat die plicht wanneer de vermelding voor de consument duidelijk kenbaar is? Bestaat de informatieplicht ook wanneer het voor de consument duidelijk kenbaar is dat de handelaar slechts informatie van de fabrikant over de garantie toegankelijk maakt?

3) Moet de volgens artikel 6, lid 1, onder m), van richtlijn 2011/83/EU vereiste informatie over het bestaan van en de voorwaarden voor een fabrieksgarantie dezelfde gegevens bevatten als een garantie als bedoeld in artikel 6, lid 2, van richtlijn 1999/44/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 1999 betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen (PB 1999, L 171, blz. 12) of kan met minder gegevens worden volstaan?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Artikel 169 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna: „VWEU”)

Artikel 38 en artikel 52, lid 1, tweede volzin, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: „Handvest”)

Overwegingen 4, 5, en 7, artikel 2, punt 14, artikel 4, artikel 5, lid 1, onder e), en lid 3, alsmede artikel 6, lid 1, onder m), van richtlijn 2011/83/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende consumentenrechten, tot wijziging van richtlijn 93/13/EEG van de Raad en van Richtlijn 1999/44/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van richtlijn 85/577/EEG en van richtlijn 97/7/EG van het Europees Parlement en de Raad (hierna: „richtlijn 2011/83”)

Artikel 6, lid 2, van richtlijn 1999/44/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 1999 betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen (hierna: „richtlijn 1999/44”)

Aangevoerde nationale bepalingen

§§ 3, 3a en 8 van het Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (wet inzake oneerlijke mededinging; hierna: „UWG”)

§ 312a, lid 2, § 312d, lid 1, eerste volzin, § 434, lid 1, en § 479, lid 1, van het Bürgerliche Gesetzbuch (burgerlijk wetboek; hierna: „BGB”)

Artikel 246, lid 1, punt 5, en lid 2, alsmede artikel 246a, § 1, lid 1, eerste volzin, punt 9, van het Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche (invoeringswet bij het Bürgerliche Gesetzbuch; hierna: „EGBGB”)

Korte uiteenzetting van de feiten en van de procedure

- 1 Partijen concurreren met elkaar bij de onlineverkoop van zakmessen.
- 2 Verweerster en verzoekster tot „Revision” (hierna: „verweerster”) bood op het internetplatform Amazon een zakmes aan van de Zwitserse fabrikant Victorinox. Op de aanbodpagina van Amazon zelf stond geen informatie over een door verweerster of een derde verleende garantie voor het aangeboden mes, maar – onder de ondertitel „Overige technische informatie” („Weitere technische Informationen”) – een link met de benaming „Handleiding” („Betriebsanleitung”). Door hierop te klikken werd een document geopend dat op een server van de beheerder van het internetplatform Amazon is opgeslagen, bestaande uit twee bladzijden met door de fabrikant vormgegeven en geformuleerde productinformatie. De tweede bladzijde daarvan bevatte de volgende verwijzing naar de zogeheten „Victorinox garantie” („Victorinox-Garantie”):

De Victorinox garantie geldt ten aanzien van alle materiaal- en fabricagefouten voor onbepaalde duur (ten aanzien van elektronica 2 jaar). Schade die ontstaat door normale slijtage of onvakkundig gebruik valt niet onder de garantie.

- 3 Verzoekster en verweerster in „Revision” (hierna: „verzoekster”) is van mening dat verweerster daarmee onvoldoende informatie heeft verstrekt over de voor het mes verleende garantie. Zij heeft daarom een stakingsvordering tegen verweerster ingesteld.
- 4 De appelrechter heeft de in eerste aanleg afgewezen vordering toegewezen. Met het door de appelrechter toegestane beroep in „Revision” vordert verweerster het herstel van het vonnis van het Landgericht (rechter in eerste aanleg, Duitsland). Verzoekster vordert dat het beroep in „Revision” wordt verworpen.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

- 5 De appelrechter heeft het hoger beroep gegrond geacht en de stakingsvordering overeenkomstig §§ 8, 3, 3a, UWG juncto § 312d, lid 1, eerste volzin, BGB en artikel 246a, § 1, lid 1, eerste volzin, punt 9, EGBGB toegewezen. De informatieplicht van de verkoper vindt volgens doel en strekking ervan reeds toepassing, wanneer het productaanbod – zoals in het onderhavige geval – ongeacht in welke vorm een verwijzing bevat naar het bestaan van een garantie.
- 6 Voor het slagen van het bij de verwijzende rechter aanhangige beroep in „Revision” is relevant of verzoekster recht heeft op de gevorderde staking.

- 7 Hiervoor is om te beginnen vereist dat verweerster ingevolge § 312d, lid 1, eerste volzin, BGB juncto artikel 246a, § 1, lid 1, eerste volzin, punt 9, EGBGB een informatieplicht had.
- 8 Volgens § 312d, lid 1, eerste volzin, BGB is de handelaar bij verkoopovereenkomsten op afstand verplicht de consument overeenkomstig artikel 246a EGBGB te informeren. Ingevolge artikel 246a, § 1, lid 1, eerste zin, punt 9, EGBGB is de handelaar verplicht de consument, voor zover van toepassing, informatie te verstrekken over het bestaan van en de voorwaarden voor van bijstand aan de consument na verkoop, diensten na verkoop en garanties.
- 9 De vermelde bepalingen zijn de omzetting van artikel 6, lid, onder m), van richtlijn 2011/83 en moeten dus in overeenstemming met deze bepaling worden uitgelegd. Bij de uitlegging van de Duitse regels moet in aanmerking worden genomen dat richtlijn 2011/83, volgens artikel 4 en overweging 7 ervan, is gericht op een volledige harmonisatie van de hierin opgenomen aspecten van consumentenbescherming. De lidstaten mogen derhalve op dat gebied noch meer, noch minder strikte bepalingen behouden of invoeren.
- 10 De in artikel 6, lid 1, onder m), van richtlijn 2011/83 bedoelde informatieplicht bestaat niet alleen ten aanzien van een commerciële garantie die de handelaar zelf verleent, maar ook wanneer de garantie afkomstig is van de fabrikant van het product. Volgens de definitie in artikel 2, punt 14, van richtlijn 2011/83 is een „commerciële garantie”, iedere verbintenis van de handelaar of een producent (de „garant”) om boven hetgeen hij wettelijk verplicht is uit hoofde van het recht op conformiteit, aan de consument de betaalde prijs terug te betalen of de goederen op enigerlei wijze te vervangen, herstellen of onderhouden, wanneer die niet voldoen aan specificaties of aan enige andere vereisten die geen verband houden met de conformiteit, die vermeld zijn in de garantieverklaring of in de desbetreffende reclameboodschappen ten tijde van of vóór de sluiting van de overeenkomst. Bijgevolg kan niet alleen de handelaar, maar ook de fabrikant de garant zijn.
- 11 De beantwoording van de in de Duitse rechtspraak en rechtsleer omstreden vraag of de in artikel 6, lid 1, onder m), van richtlijn 2011/83/EU bedoelde informatieplicht door het enkele bestaan van een fabrieksgarantie ontstaat, hangt af van de betekenis van de zinsnede „voor zover van toepassing” in artikel 6, lid 1.
- 12 De bewoordingen van artikel 6, lid 1, onder m), van richtlijn 2011/83 laten beide uitleggingen toe, aangezien met de zinsnede „voor zover van toepassing” ofwel „in het geval dat garantie bestaat” ofwel „afhankelijk van de vorm van het aanbod van de handelaar” kan zijn bedoeld.
- 13 De context van die bepaling zou ervoor kunnen pleiten dat de garantie in het aanbod van de handelaar moet worden vermeld.
- 14 De garanties worden in artikel 6, lid 1, onder m), van richtlijn 2011/83 in verband met de diensten na verkoop genoemd. Aangezien over diensten na verkoop alleen

moet worden geïnformeerd wanneer deze voorwerp van de overeenkomst moeten worden of in ieder geval wanneer deze ten tijde van de sluiting van de overeenkomst door de verkoper worden aangeboden als extra diensten waarvoor moet worden betaald, zou ook voor garanties kunnen gelden dat deze in het aanbod moeten worden vermeld.

- 15 Bovendien hebben de in artikel 6, lid 1, van richtlijn 2011/83 bedoelde informatieplichten van de handelaar in beginsel enkel betrekking op directe contractgerelateerde omstandigheden en juist niet op rechtsbetrekkingen tussen de consument en derden. Derhalve zou ook artikel 6, lid 1, onder m), van richtlijn 2011/83 aldus restrictief moeten worden uitgelegd dat de handelaar de diensten na verkoop en garanties op zijn minst impliciet met de overeenkomst in verband moet brengen, doordat hij bijvoorbeeld bij de contractuele onderhandelingen daarop wijst of doordat zijn productaanbod in enige vorm op het bestaan van een garantie duidt.
- 16 Het doel van de regeling van artikel 6, lid 1, onder m), van richtlijn 2011/83 pleit niet eenduidig voor de ene of de andere uitlegging.
- 17 Voor de uitlegging dat het enkele bestaan van een fabrieksgarantie volstaat pleit dat richtlijn 2011/83, volgens artikel 1 ervan in het licht van de overwegingen 4, 5 en 7, tot doel heeft toe te zien op een hoog beschermingsniveau voor de consument door de informatie en zekerheid van consumenten bij transacties met handelaren te garanderen. Voorts is de bescherming van consumenten in het beleidsdomein van de Unie verankerd in artikel 169 VWEU en in artikel 38 van het Handvest. De consument moet aan de hand van omvattende informatie – ook grensoverschrijdende – aanbiedingen beter kunnen vergelijken en de voor- en nadelen van de overeenkomst kunnen afwegen om vervolgens een weloverwogen beslissing te nemen.
- 18 De consumentenbescherming vereist evenwel niet noodzakelijkerwijs dat een handelaar verplicht is om te wijzen op mogelijk gunstige omstandigheden voor de koper, zoals een fabrieksgarantie, waaruit de handelaar zelf in het kader van de mededinging geen profijt kan trekken.
- 19 Bovendien moet bij de uitlegging van artikel 6, lid 2, onder m), van richtlijn 2011/83 in aanmerking worden genomen dat de grondrechten van de handelaar niet onevenredig mogen worden beperkt.
- 20 Volgens overweging 4 van richtlijn 2011/83 moet een juist evenwicht tussen een hoog beschermingsniveau voor de consument en het concurrentievermogen van het bedrijfsleven ontstaan, waarbij de in artikel 16 van het Handvest gewaarborgde ondernemersvrijheid in stand moet worden gehouden. Volgens artikel 52, lid 1, tweede volzin, van het Handvest kan, met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel, aan de uitoefening van de ondernemersvrijheid slechts beperkingen worden gesteld indien zij noodzakelijk zijn en daadwerkelijk

beantwoorden aan door de Unie erkende doelstellingen van algemeen belang of aan de eisen van de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

- 21 In dit verband wordt ten gunste van de handelaar aangenomen dat een verkoper niet mag worden belet om zelfstandig na te gaan of de garantie van de fabrikant in de communicatie met de klant een voordeel vormt dat het waard is om bij de presentatie van het aanbod te worden vermeld, en het product in kader van de contractvrijheid zo nodig aan te bieden zonder te wijzen op een bestaande fabrieksgarantie.
- 22 Indien daarentegen reeds wordt uitgegaan van een informatieplicht van de verkoper wanneer de fabrikant van het product een garantie verleent, zou de verkoper – deels met aanzienlijke inspanningen – voor elk verkocht product moeten onderzoeken of, en zo ja tegen welke voorwaarden, sprake is van fabrieksgarantie. Hierbij moet hij voortdurend opletten of eventueel wijzigingen zijn aangebracht en deze dan opnemen in zijn consumenteninformatie. Voorts zouden bij goederen die uit afzonderlijke bestanddelen bestaan of bij diensten zelfs meerdere fabrieksgaranties naast elkaar kunnen gelden.
- 23 Wanneer zijn informatie over de fabrieksgarantie niet meer actueel is, loopt de verkoper bovendien een aanzienlijk aansprakelijkheidsrisico. Het bestaan van een fabrieksgarantie vormt doorgaans een kenmerk van het product in de zin van § 434, lid 1, BGB. Wanneer de verkoper een fabrieksgarantie in zijn aanbod vermeldt die feitelijk niet, niet meer of niet in de vermelde omvang bestaat, vormt dit in beginsel een gebrek in de zin van § 434, lid 1, tweede volzin, punt 2, derde volzin, BGB.
- 24 Hier wordt tegen ingebracht dat de handelaar, wat de fabrieksgarantie betreft, in de regel slechts gehouden is om over een extra garantie te informeren. Een dergelijke informatieplicht kan in de praktijk dus nog worden nagekomen en brengt geen onevenredig zware last voor de handelaar mee.
- 25 Bij de uitlegging van artikel 6, lid 1, onder m), van richtlijn 2011/83 moet verder in acht worden genomen dat de kwestie van de informatieplicht van de verkoper wat een fabrieksgarantie betreft zich op dezelfde wijze voordoet bij consumentenverkoopovereenkomsten in de stationaire handel. Behalve bij winkels voor de dagelijkse levensbehoeften moet de consument volgens de regeling in § 312a, lid 2, BGB juncto artikel 246, lid 1, punt 5, en lid 2, EGBGB, die de omzetting is van artikel 5, lid 1, onder e), en lid 3, van richtlijn 2011/83, ook in dat geval over garanties worden geïnformeerd. Met betrekking tot de stationaire handel rijst a fortiori de vraag hoe bijvoorbeeld een detailhandelaar met redelijke inspanning voor elk afzonderlijk aangeboden product informatie moet verstrekken over de verschillende garantievoorwaarden van de fabrikant.
- 26 Tegen deze achtergrond is de verwijzende rechter geneigd om artikel 6, lid 1, onder m), van richtlijn 2011/83 aldus uit te leggen dat het enkele bestaan van een fabrieksgarantie geen informatieplicht doet ontstaan.

- 27 Indien de eerste prejudiciële vraag ontkennend wordt beantwoord, rijst de vraag of reeds de enkele vermelding van een fabrieksgarantie in het aanbod van de handelaar de informatieplicht als bedoeld in artikel 6, lid 1, onder m), van richtlijn 2011/83 doet ontstaan of dat die plicht ontstaat wanneer die vermelding voor de consument duidelijk kenbaar is. Tevens is het de vraag of een informatieplicht ook bestaat, wanneer voor de consument duidelijk kenbaar is dat de handelaar slechts informatie van de fabrikant over de garantie toegankelijk maakt.
- 28 Wanneer de handelaar reclame maakt met een fabrieksgarantie, geldt voor hem, volgens de rechtspraak van de lagere rechters, een informatieplicht overeenkomstig artikel 6, lid 1, onder m), van richtlijn 2011/83.
- 29 Daarentegen rijst de vraag of een dergelijke informatieplicht ook voor de handelaar geldt wanneer hij in zijn reclameboodschappen niet uitdrukkelijk op de fabrieksgarantie wijst. Uit artikel 6, lid 1, onder m), van richtlijn 2011/83 kan niet eenduidig worden afgeleid in welke vorm en in welke mate een eventuele vermelding van deze garantie mogelijk noodzakelijk is om de informatieplicht te doen ontstaan.
- 30 In het onderhavige geding zou in navolging van de appelrechter ervan kunnen worden uitgegaan dat de enkele vermelding van het bestaan van een fabrieksgarantie in het productaanbod, zonder dat dit in reclameboodschappen wordt benadrukt en in welke vorm dan ook, volstaat om een verplichting tot het vermelden van de voorwaarden van die garantie te doen ontstaan.
- 31 Evenwel zou als voorwaarde voor de vaststelling van een informatieplicht kunnen gelden dat het bestaan van een fabrieksgarantie wordt vermeld in een wijze die voor de consument duidelijk kenbaar is. Daaraan wordt getwijfeld in het geval van een vermelding op de tweede bladzijde van een onder de benaming „Handleiding” gelinkt document.
- 32 Bovendien is het de vraag of er sprake is van een informatieplicht van de handelaar, wanneer voor de consument duidelijk is dat de informatie over het bestaan van een fabrieksgarantie niet van de handelaar, maar van de fabrikant afkomstig is.
- 33 Voor zover een informatieplicht als bedoeld in artikel 6, lid 1, onder m), van richtlijn 2011/83 bestaat, rijst ten slotte de vraag naar de inhoud van deze informatie.
- 34 Volgens één van de opvattingen, die ook de appelrechter heeft gevolgd, kan voor het vaststellen van de inhoudelijke werkingssfeer van de informatieplicht worden teruggesproken naar de inhoud van § 479, lid 1, BGB.
- 35 Volgens § 479, lid 1, tweede volzin, BGB moet in een garantieverklaring worden gewezen op de wettelijke rechten van de consument en op het feit dat de garantie die rechten onverlet laat, en moet hierin de inhoud van de garantie vermeld staan evenals alle essentiële gegevens die noodzakelijk zijn om van de garantie gebruik

te kunnen maken, met name de duur en het geografische toepassingsgebied van de garantie, alsmede de naam en het adres van de garant. Deze regeling is de omzetting van artikel 6, lid 2, van richtlijn 1999/44 betreffende bepaalde aspecten van de koop van en de garantie voor consumptiegoederen.

- 36 Volgens een andere opvatting hoeft de precontractuele informatie in de zin van artikel 6, lid 1, onder m), van richtlijn 2011/83 niet alle gegevens te bevatten, die volgens artikel 6, lid 2, van richtlijn 1999/44 in de garantieverklaring zelf moeten staan vermeld. De vraag welke gegevens dan wel noodzakelijk zijn, wordt in dit verband verschillend beantwoord.

WERKDOCUMENT